

สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง

Institute for Urban Disease Control and Prevention

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control Ministry of Public Health

โทรศัพท์ 0-2521-0943 โทรสาร 0-2521-0936

สัปดาห์ที่ 48 (ระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน – 2 ธันวาคม 2566)

สรุปรายงานเหตุการณ์ที่สำคัญทางระบาดวิทยา

1. การได้รับแจ้งข่าว/เหตุการณ์ และตรวจสอบข่าว

โรคและภัยสุขภาพ	จำนวนเหตุการณ์ที่ได้รับแจ้ง	เขตพื้นที่ที่พบโรคสูงสุดพื้นที่กรุงเทพมหานคร	จำนวนป่วยรวม	จำนวนเสียชีวิตรวม	เข้าเกณฑ์ DCIR และ เกณฑ์สอบสวนโรค
โรคฝีดาษวานร (Mpox)	13 เหตุการณ์	1. โซนกรุงเทพเหนือ 3 ราย 2. โซนกรุงเทพกลาง 2 ราย 3. โซนกรุงเทพใต้ 1 ราย 4. โซนกรุงเทพตะวันออก 1 ราย 5. โซนกรุงธนเหนือ 1 ราย	- Positive 6 ราย - Negative 5 ราย - รอผล 2 ราย คีย์ EVB 8 ราย : เป็นผู้ป่วยจากสัปดาห์ที่ 47 จำนวน 2 ราย	ไม่มี	ไม่เข้าเกณฑ์
โรคไขเลือดออกเสียชีวิต	2 เหตุการณ์	โซนกรุงเทพเหนือ : เขตสายไหม โซนกรุงธนใต้ : เขตหนองแขม	-	2	เข้าเกณฑ์
โรคติดเชื้อไวรัสซิกา	2 เหตุการณ์	โซนกรุงเทพใต้ : เขตสวนหลวง 1 ราย เขตวัฒนา 1 ราย	-	ไม่มี	ไม่เข้าเกณฑ์

สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พื้นที่กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน – 2 ธันวาคม 2566 พบโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ ดังนี้

1.1 โรคฝีดาษวานร (Mpox) จำนวน 8 ราย ทั้งหมดเป็นเพศชาย สัญชาติไทย 7 ราย สัญชาติ จีน 1 ราย อายุระหว่าง 22 – 43 ปี โดยเริ่มป่วยระหว่างวันที่ 15 - 27 พฤศจิกายน 2566 ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีรสนิยมทางเพศแบบชายรักชาย (MSM) ปัจจัยเสี่ยง คือ การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ได้ป้องกัน (Unsafe sex) และมีโรคประจำตัว คือ HIV กระจายไปทุกโซนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โซนที่พบผู้ป่วยมากที่สุดในสัปดาห์นี้ คือ โซนกรุงเทพเหนือ รองลงมา คือ โซนกรุงเทพกลาง ตามลำดับ

1.2 โรคไขเลือดออกเสียชีวิต จำนวน 2 ราย เพศหญิง สัญชาติไทย รายแรก อายุ 63 ปี เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2566 มีโรคประจำตัวเป็นความดันโลหิตสูง เสียชีวิตวันที่ 28 พฤศจิกายน 2566 รายที่ 2 อายุ 62 ปี เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2566 มีโรคประจำตัวเป็นเบาหวาน แพทย์วินิจฉัยเสียชีวิตด้วยโรคไขเลือดออก อยู่ระหว่างรอผลการตรวจหาสายพันธุ์

2. สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพที่สำคัญ พื้นที่กรุงเทพมหานคร

2.1 โรคฝีดาษวานร (Mpox)

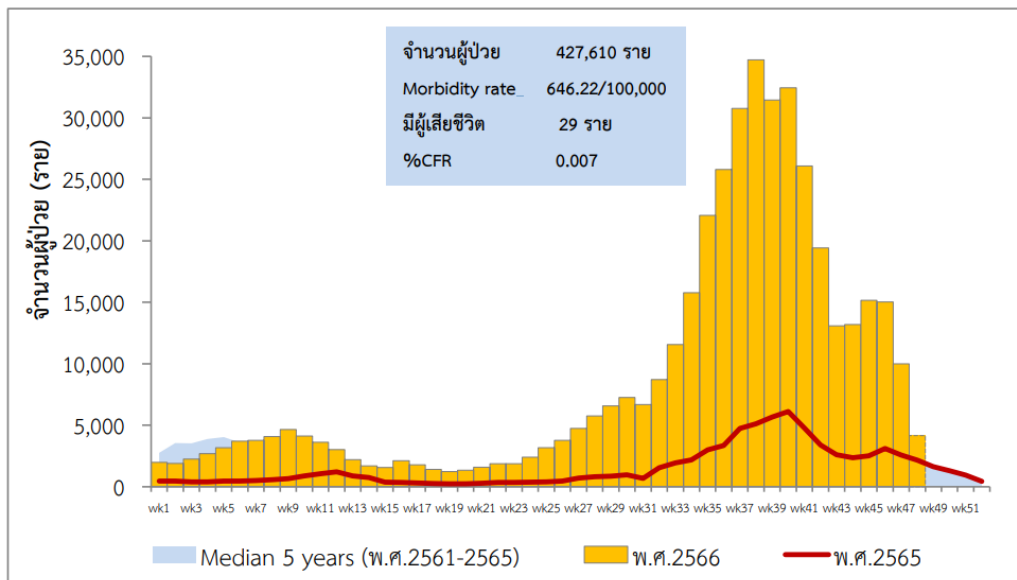
ประเทศไทย ข้อมูลจากกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2566 พบผู้ป่วยยืนยันสะสม จำนวน 660 ราย เป็นเพศชาย จำนวน 641 ราย (ร้อยละ 97.1) เพศหญิง จำนวน 19 ราย (ร้อยละ 2.9) ผู้ป่วยส่วนใหญ่ สัญชาติไทย จำนวน 597 ราย (ร้อยละ 90.45) ต่างชาติ จำนวน 59 ราย ไม่ระบุ 4 ราย ผู้ป่วยส่วนใหญ่ มีอายุเฉลี่ย 34 ปี (น้อยที่สุด คือ 1 ปี 7 เดือน และมากที่สุด คือ 64 ปี) จังหวัดที่พบผู้ป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ กรุงเทพมหานคร รองลงมา คือ จังหวัดชลบุรี, จังหวัดนนทบุรี, จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสมุทรปราการ ตามลำดับ

กรุงเทพมหานคร ข้อมูลจากสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2566 พบผู้ป่วยยืนยันสะสม จำนวน 394 ราย สัญชาติไทย (ร้อยละ 90.1) พบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง (สัดส่วน 78 : 1) ส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน อายุระหว่าง 20 – 49 ปี ที่มีรสนิยมทางเพศแบบชายรักชาย (MSM) ร้อยละ 93.8 ปัจจัยเสี่ยง คือ การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ได้ป้องกัน (Unsafe sex) กับคนแปลกหน้า ร้อยละ 42.1 รองลงมา คือ การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ได้ป้องกัน (Unsafe sex) กับคนรู้จักหรือแฟน ร้อยละ 29.7 และมีโรคประจำตัว คือ HIV ร้อยละ 50 เขตที่พบผู้ป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ เขตจตุจักร รองลงมา คือ เขตดินแดง, เขตห้วยขวาง, เขตบางกะปิ และเขตบางพลัด ตามลำดับ และในสัปดาห์ที่ 48 (ระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน – 2 ธันวาคม 2566) พบผู้ป่วยยืนยัน จำนวน 8 ราย ทั้งหมดเป็นเพศชาย สัญชาติไทย 7 ราย สัญชาติ จีน 1 ราย อายุระหว่าง 22 - 43 ปี มีรสนิยมทางเพศแบบชายรักชาย (MSM) ส่วนใหญ่เป็นการนัดพบกันตามออนเซน, ชานา และโรงแรม รวมทั้ง มีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์แบบชั่วคราวไม่ผูกมัด (One night stand) และไม่ได้มีการป้องกัน (Unsafe sex)

2.2 โรคไข้หวัดใหญ่ (Influenza)

ประเทศไทย ข้อมูลจากการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา (506) กองระบาดวิทยา ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2566 พบผู้ป่วยสะสม จำนวน 427,610 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 646.22 ต่อแสนประชากร ผู้เสียชีวิต จำนวน 29 ราย ใน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 8 ราย, จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 3 ราย, จังหวัดสงขลา, กรุงเทพมหานคร, จังหวัด เพชรบูรณ์, จังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดตาก จังหวัดละ 2 ราย, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดราชบุรี, จังหวัดนครศรีธรรมราช, จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดลำพูน จังหวัดละ 1 ราย อัตราป่วยตาย 0.007 ส่วนใหญ่มีสาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A (ดังรูปที่ 1)

กรุงเทพมหานคร ข้อมูลจากการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา (506) สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2566 พบผู้ป่วยสะสม จำนวน 69,513 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 1,265.04 ต่อแสนประชากร พบ ผู้เสียชีวิต จำนวน 2 ราย (เขตสวนหลวง จำนวน 1 ราย และเขตหนองจอก จำนวน 1 ราย) คิดเป็นอัตราตาย 0.04 ต่อแสนประชากร ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยเด็กปฐมวัย, วัยเรียน และวัยรุ่น อายุระหว่าง 0- 19 ปี ซึ่งใน สัปดาห์ที่ 48 (ระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน – 2 ธันวาคม 2566) พื้นที่กรุงเทพมหานคร เขตที่พบผู้ป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ เขตบางแค รองลงมา คือ เขตบางเขน, เขตสายไหม, เขตบางกะปิ และเขตคลองสามวา ตามลำดับ

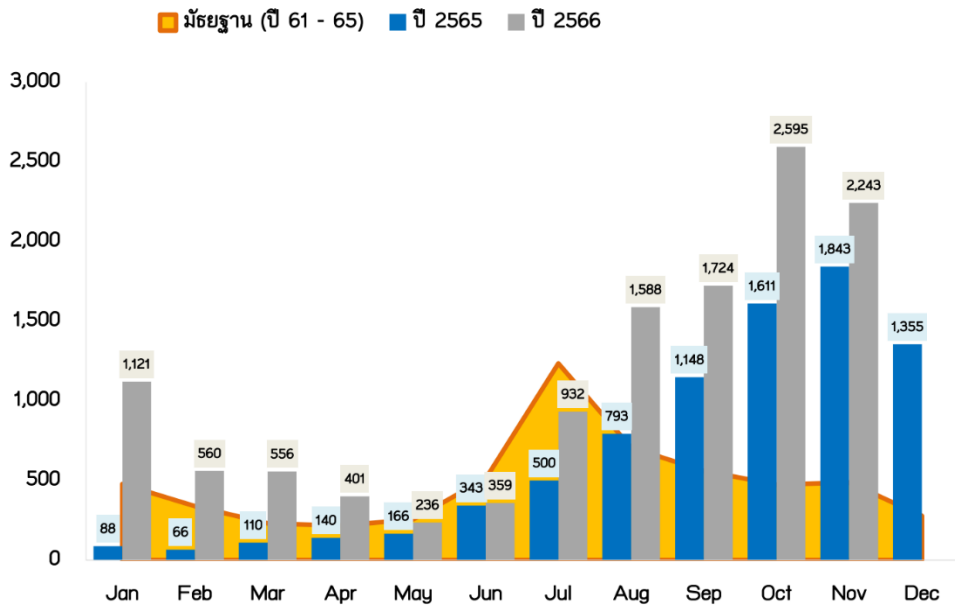

รูปที่ 1 แสดงจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตโรคไข้หวัดใหญ่รายสัปดาห์ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565 - 2566 เปรียบเทียบค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

2.3 โรคไข้เลือดออก (Dengue Fever)

ประเทศไทย ข้อมูลจากการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา (506) กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 29 พฤศจิกายน 2566 พบผู้ป่วยสะสม จำนวน 139,719 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 211.28 ต่อแสนประชากร เสียชีวิต จำนวน 151 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย 0.11 ต่อแสนประชากร โดยอัตราป่วยตายสูงสุดในกลุ่มอายุ 25 - 34 ปี ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการในผู้เสียชีวิต พบไวรัสเดงกีทั้ง 4 สายพันธุ์ โดยพบ DENV-2 มากที่สุด รองลงมา คือ DENV-1, DENV-3 และ DENV-4 ตามลำดับ

กรุงเทพมหานคร ข้อมูลจากการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา (506) สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 2 ธันวาคม 2566 พบผู้ป่วยสะสม จำนวน 12,315 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 224.12 ต่อแสนประชากร ผู้เสียชีวิต 8 ราย คิดเป็นอัตราตาย 0.08 ต่อแสนประชากร ส่วนใหญ่พบในกลุ่มเด็กวัยเรียน (อัตราป่วย 439.1 ต่อแสนประชากร) รองลงมา คือ กลุ่มวัยรุ่น (อัตราป่วย 418.5 ต่อแสนประชากร) และกลุ่มวัยทำงาน (อัตราป่วย 229.9 ต่อแสนประชากร) ตามลำดับ เขตที่มีอัตราป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ เขตสะพานสูง (อัตราป่วย 423.03 ต่อแสนประชากร) รองลงมา คือ เขตจตุจักร (อัตราป่วย 390.14 ต่อแสนประชากร), เขตบางกะปิ (อัตราป่วย 373.88 ต่อแสนประชากร), เขตหนองจอก (อัตราป่วย 338.54 ต่อแสนประชากร) และเขตวังทองหลาง (อัตราป่วย 334.04 ต่อแสนประชากร) ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (ปี พ.ศ. 2561 - 2565) พบว่า ปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก ในช่วงเวลาเดียวกันมากกว่าปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในช่วงนี้ (ดังรูปที่ 2) เพราะสัปดาห์ที่ผ่านมาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ยังมีฝนตกประปราย ข้อมูลผู้ป่วยเสียชีวิตสะสม จำนวน 6 ราย (เพศหญิง จำนวน 4 ราย, เพศชาย จำนวน 2 ราย) อายุระหว่าง 27 - 45 ปี คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.08 และผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบไวรัสเดงกีสายพันธุ์ DENV-3 (จำนวน 2 ราย)

รูปที่ 2 แสดงจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2565 - 2566 เปรียบเทียบค่ามัธยมฐาน 5 ปีย้อนหลัง สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรมควบคุมโรค

3. มาตรการและข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

3.1 โรคฝีดาษวานร จากข้อมูลสถานการณ์การระบาดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในสัปดาห์ที่ผ่านมา พบรายงานผู้ป่วยรายใหม่อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการได้รับแจ้ง/ตรวจสอบข้อมูลตามแบบรายงาน (MPox1) และการสอบถามจากเจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาลที่ผู้ป่วยเข้าไปรับการรักษา พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ปฏิเสธการให้ข้อมูลปัจจัยเสี่ยง และข้อมูลที่พักอาศัย ทำให้การติดตามผู้สัมผัส, คู่สัมผัส และการควบคุมโรค มีความล่าช้า ส่งผลให้การระบาดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้การดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรค เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีข้อเสนอดังนี้

สำหรับผู้ป่วย ควรให้ข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญ เช่น ข้อมูลปัจจัยเสี่ยง และข้อมูลที่พักอาศัย (ที่อยู่ปัจจุบัน) ที่เป็นจริงกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของสถานพยาบาล รวมทั้งในช่วงระยะเวลาที่แยกกักตัว (21 วัน) ให้ปฏิบัติตามที่แพทย์แนะนำ สามารถป้องกันตนเองได้โดยหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ หรือสัมผัสแนบชิดกับผู้อื่น ไม่ใช้สิ่งของ หรือซักเสื้อผ้าร่วมกัน เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่เชื้อสู่บุคคลอื่น

สำหรับประชาชน สามารถป้องกันตนเองได้โดยหลีกเลี่ยงการสัมผัสแนบชิดกับผู้ที่มีการใช้, มีผื่น หรือ ตุ่มน้ำ ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ หรือสัมผัสใกล้ชิดกับคนแปลกหน้า หรือไม่รู้ประวัติเสี่ยงมาก่อน หมั่นล้างมือบ่อย ๆ ไม่ใช้ของร่วมกับผู้อื่น เช่น ผ้าเช็ดตัว เสื้อผ้า เป็นต้น หากพบว่ามีประวัติเสี่ยง และมีอาการสงสัย เช่น มีผื่น หรือตุ่มนูน ตุ่มน้ำใส ตุ่มหนอง หรือตกสะเก็ด ตามลำตัวหรืออวัยวะเพศ หลังจากมีอาการใช้ เจ็บคอ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ สามารถเข้ารับการตรวจได้ที่โรงพยาบาลตามสิทธิการรักษา เพื่อได้รับการวินิจฉัยและรักษา ที่ถูกต้อง และป้องกันการแพร่เชื้อสู่บุคคลอื่น

สำหรับโรงพยาบาล สถานพยาบาล หรือคลินิกเอกชนต่าง ๆ ควรมีการเตรียมความพร้อมกรณีพบผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อหรือมีอาการ ถ้าเป็นสถานพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ให้ประสานสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง เพื่อพิจารณาทำการเก็บตัวอย่างส่งตรวจยืนยันหาเชื้อ และแนะนำให้แยกผู้ป่วยจนกว่าจะทราบผลการตรวจ เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อต่อไป

3.2 โรคไข้หวัดใหญ่ จากข้อมูลสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบจำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ มากกว่าปี พ.ศ. 2565 ถึง 4 เท่า และพบการระบาดเป็นกลุ่มก้อนหลายเหตุการณ์ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นสถานที่ที่คนอยู่รวมกันจำนวนมาก เช่น สถานศึกษา, สถานประกอบการหรือโรงงาน, ห้างสรรพสินค้าหรือเรือข้ามฟาก, สถานดูแลผู้สูงอายุ และแคมป์พักคนงานก่อสร้าง เป็นต้น รวมทั้งในช่วงนี้มีฝนตก อากาศเปลี่ยนแปลง จึงควรแนะนำให้ดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง กลุ่มเสี่ยงโรครุนแรง (608) ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ เพื่อลดความรุนแรงของโรค และการเสียชีวิต กรณีที่มีอาการป่วยทางเดินหายใจ ต้องป้องกันการแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่น โดยการสวมหน้ากากอนามัย ล้างมือให้สะอาดบ่อย ๆ หยุดเรียน/งาน เพื่อพักรักษาตัวอยู่ที่บ้านเป็นเวลา 3-7 วัน หรือจนกว่าจะหายเป็นปกติ หากผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้น เช่น หอบเหนื่อย ซึมลง รับประทานอาหารได้น้อย เป็นต้น ควรรีบพบแพทย์โดยด่วน

3.3 โรคไข้เลือดออก จากข้อมูลสถานการณ์การระบาดของโรค และการประเมินความเสี่ยง แนวโน้มผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก ในกรุงเทพมหานครเริ่มลดลง แต่ยังมีแนวโน้มสูงในบางพื้นที่ จึงยังต้องดำเนินการต่าง ๆ อย่างเข้มงวด ได้แก่ กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย การสื่อสารความเสี่ยง และควบคุมโรคตามมาตรการ 3-3-1 เพื่อลดความรุนแรงของการระบาด และจำนวนผู้เสียชีวิต

แหล่งที่มา

1. สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร [เข้าถึงวันที่ 6 ธันวาคม 2566] เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/monkeypox/dashboard.php>
2. สถานการณ์โรคไข้เลือดออกในพื้นที่กรุงเทพมหานคร [เข้าถึงวันที่ 6 ธันวาคม 2566] เข้าถึงได้จาก <https://webportal.bangkok.go.th/bmadcd>
3. ข้อมูลสถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ [เข้าถึงวันที่ 6 ธันวาคม 2566] เข้าถึงได้จาก https://ddc.moph.go.th/uploads/ckeditor2//files/DOE_flu_48.2566.pdf

สรุปและตรวจสอบข่าวการระบาด โดย

นางมนัญญา	ประเสริฐสุข	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	หัวหน้าทีม
นางสาวอัจฉริยากร	กัลยาศรี	พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ	สมาชิกทีม
นางสาวจันทนิภา	บุขุนทด	พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ	สมาชิกทีม